

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

15. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII József-kt. 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Augusztus 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér első részlete.

Augusztus 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai augusztus havi forgalmi és fényűzési adójukat megfizetni.

Augusztus 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Augusztus 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

A Pest-Budai Kávéházak 1535—1935. története minden kávésiparos büszkesége. — Ára a testület tagjai részére 24.— pengő.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1938. évi évfolyama. Tartalmazza a kávésiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

Hatvan pengő

Közismert, hogy testületünk immár huszonhat éve kávésipari tanonciskolát tart fenn, melynek tekintélyes költségét saját erejéből viseli.

Bár a tanoncoktatásról való gondoskodás a helyi hatóságok feladata és a székesfőváros e téren valóban nagy áldozatokat hoz, iparunk a fővárost ettől a kiadástól mentesítette és az intenzívebb szakmai oktatás érdekében ennek terheit vállalta, annyira, hogy a legutóbbi tíz év óta még helyiséget sem kért a fővárostól, hanem saját székházában helyezve el az iskolát, annak nemcsak személyi, de dologi terheit is vállalta.

Ezt a helyzetet a múltban a székesfőváros anynyiban méltányolta, hogy az iskola évi 4—5000 pengős terhehez évi 100 P, mond és írd: Egyszáz pengővel járult. Ez az összeg a különböző szanalási rendelkezések folyamán lepadt hatvan pengőre. Nyilvánvaló, hogy sem a száz, sem a hatvan pengő nem játszik szerepet az iskola költségvetésében, de legalább szimboluma volt annak, hogy a főváros támogatásraméltónak ismeri el a testület ily irányú áldozatkészségét.

Ez év folyamán azonban e téren is meglepetés ért bennünket. A még a múlt év folyamán benyújtott kérvényünkre — mert ezt az összeget is évről-évre kérvényezni kell, — most kaptuk meg a főváros polgármesterének végzését, mely szerint még ez a 60 pengő sem utalható ki — „fedezet hiányában.”

Jellemző, hogy a főváros költségvetésében, amelyben százezres és milliós tételek szerepelnek, egy ilyen közhasznú és közcélú intézmény támogatására **nincsen hatvan pengő.**

Még jellemzőbb, hogy akkor, amikor a kávésiparnak a főváros idegenforgalma és külső képének kialakulása körüli érdemeit oly sokszor elismerik és

55 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

360 fiókküzet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

illetékes tényezők jóakarattal bíztatnak, ez a jóakarát ilyen formában nyilvánult meg.

Vagy szükséges-e felemlítenünk, hogy a budapesti kávéipar különböző címeken mily összegekkel járul a főváros háztartásához? Az egyenes adók után kivetett járulékok, az iparunkat különlegesen terhelő járdafoglalási díjak, italmérési illeték és a most felemelt vigalmi adó sok-sok százezer pengőt jelentenek a székesfőváros háztartásában. A fővárost megillető és az általunk feldolgozott nyersanyagok árába betudott, ugyancsak milliókat jelentő fogyasztási adókat nem is említjük külön.

Azt hisszük, hogy nemcsak az iparnak és az iparúzóknak, de a fővárosnak is eminens érdeke, hogy ezt az ipart kellően képesített iparúzók gyakorolják. Tehát teljes mértékben támogatni kellene mindazokat a törekvéseket, amelyek ezt a célt szolgálják, elsősorban a szakmai képesítést szolgáló tanonciskolát. Ez eddig is igen szerény mértékben történt meg, voltaképp, mint mondtuk, inkább csak erkölcsi elismerés jellege volt.

De ennek a filléres segélynek megtagadása az egész ipar lebecsülését jelenti, annak dokumentálását, hogy a főváros szempontjából közömbös az, hogy jól, vagy rosszul képzett generáció, vagy pedig semilyen kerüljön ebbe az iparba.

Ha a székesfőváros költségvetésének számos tételét böngésszük, azt látjuk, hogy a főváros sokkal kevésbé fontos célokra ezeket és százezreket áldoz. Ezeknek a kiadási tételeknek egy tekintélyes részét a kávéipar, mint adóalanyok összessége viseli.

Nem méltánytalan tehát, ha a magunk közcéljainak támogatására ezeknek a százezreknek egy kis töredékét magunknak kérjük, nem is egyéni, önző célok szolgálatára, de azért, hogy tovább, még fokozottabb mértékben tudjuk szolgálni azokat a célokat, amelyek az idegenforgalom, a főváros külső képének szépítését, és nem utolsó sorban a főváros polgárságának pihenését és szolid szórakozási lehetőségét jelentik.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Kávéház és politika

Irta: **Mazsáry Béla dr.**

(Első közlemény.)

A POLITIKAI KÁVÉHÁZ.

Jelen cikksorozat nem a kávéházi politizálás, a kávéházi politikus, kávéházi Konrádok, Edenek és más hasonló tipikus kávéházi politizálgató alakok természetrajza, hanem a politikai kávéházzal szót, vagyis a kávéházak ama fajtájáról, melybe politikusok, tényleges, volt és leendő politikusok, ujságírók, politikai akarnokok, vagyis stréberek és a politika összes szekértolói járnak, s ott nemcsak fekete, vagy kapuciner fogyasztásával és anekdotázással töltik idejüket, hanem komoly politikai megbeszéléseket, nagyjelentőségű tanácskozásokat tartanak, melyeken sokszor országos fontosságú megállapodásokat kötnek, új politikai pártokat alakítanak, új politikai irányok születnek, amely a politikai történetben fontos szerepet játszik a kávéház keletkezésének első idejétől fogva napjainkig mindazon országokban, ahol kávéház volt és van, ahol politizálnak, tehát egy szóval: mindenütt.

1535-ben a „Nagy” Szulejmán szultán a főmuftival, vagyis az izlám főpapjával fetva-t adatott ki, mellyel egész birodalmában megengedi a kávé ivását és a kávé házaiban a perzsa Háfiz költeményeinek olvasását. Az arabok azonban nem ok nélkül nevezték a kávéházat „Mekteb Muharribim”-nek, vagyis a „forrongás háza”-nak. A kávé házaik tényleg keletkezésük, vagyis lételük első pillanatától fogva a nyilvános beszélgetés, kritika, politizálgatás (és ez utóbbi mindig a magas kormány, a fényes porta ténykedései, bel- és külpolitikai balfogásai feletti örök elégedetlenség hangos kifejezésében nyilvánult), vagyis tényleg a „forrongás háza”.

Ez az 1535. évi fetva oldotta fel azt a tilalmat, amellyel néhány évvel előbb a főmufti a kávé házaik az áldatlan politizálgatás miatt bezáratta és bár 1535 után még sokszor csukatták be padisahok és nagyvezérek Isztanbul és az igazhitűek többi városainak kávéházait, mint az elégedetlenség és forrongás veszedelmes tüzfészkeit, a politikai kávéház nem halt meg, hanem él és virul immár több mint négy százada. Igen, mert a betiltás igen veszedelmes fegyvernek bizonyult, amely sokszor visszafelé sült el és a nagyvezérek és padisahok belátták, hogy mégis csak jobb, ha az igazhitűek elégedetlenjei a nyilvános kávéházakban mindenki füle hallatára (tehát a besúgóók fülehallatára is), szidják a mindenkori nagyvezéreket, basákat, kháznarokat, a divan tagjait és tehetetlen hadvezéreket, és így vezetődjék le a nép fiainak haragja, mintha a kávéházak becsuktatása miatt kénytelenek titkos összeesküvéseket szőni, melyek aztán oly gyakran nyílt lázadásokhoz vezettek és nem egy kávéház-betiltó nagyvezér bukását és halálát okozták.

És mit ír Thomas Macaulay History of England-jában a 17. századvégi, II. Károly korabeli angol kávéházi életről? Megírja, hogy az udvar eseményei és pletykáiból, a miniszterek arckifejezéseiből és elej-

tett szavaiból jóslatok, hírek, szóbeszéddek lettek, melyek néhány óra alatt elterjedtek minden londoni kávéházban. Amikor pedig a parlament zárva volt, a kávéházak lettek a londoni közvélemény igazi kifejezői. Ide járt mindenki, hogy újdonságokat halljon és vitatkozzon, minden kávéháznak meg voltak a maga szónokai, kiknek szavait a tömeg csak úgy leste. Az udvar kelletlenül nézte mindezt és Danby miniszter be is tiltotta. Ám az egyetemes felzúdulás olymértű volt, hogy hatása alatt a kormány visszavonta rendelkezését. (Bővebbet lásd: Bevilaqua—Mazsáry: Pest—Budai Kávéházak. I. k. 377—384. o.)

Még jelentősebb szerepet játszott a politikai kávéház a francia történelemben. A világátalakító nagy francia forradalmat megelőzte a francia enciklopédisták szellemi forradalma. Jules Michelet, a 18. századi francia történet ragyogó szellemű megírója mondja: „A kávéház gyertyája a kávé adta szellemi világosságban látta a korszak igehirdetőit a Procope kávébarlangjában, az igehirdetőket, kik e fekete ital üledékében meglátták az 1789-ik év eljövendő sugarát.” A Café Procopéban megálmodott 1789 a Café de Foy-ban, Robespierre, Marat és Desmoulin kávéházában született meg. A Café de Foy kávéházi asztalára felugorva kiáltotta oda a sansculottoknak Camille Desmoulin: „Aux armes!” Fegyverbe! És a fegyverbe szólított párisi nép a kávéházakból elindulva lerombolja a Bastille-t és a Bastille lerombolásának napja, július 14-ike, mint a szabadság születése napja, a nagy francia forradalom kitörése napja, mai napig a franciák nemzeti ünnepe.

Az 1848. évi februári forradalom kávéháza a párisi Café Tortoni, az olasz szabadságmozgalom kávéházai: a padovai Café Pedrocchi, a milánói Café del Duomo és a velencei Café Quadri, a bécsi forradalom kávéháza a Café Griensteindl s mindezek a kávéháznevek ép oly elválaszthatatlanok a szabadságmozgalom történetétől, mint Desmoulin, Marat, Robespierre nevei és a jakobinus, carbonari és Vormärz elnevezések. (Lásd bővebben Bevilaqua—Mazsáry i. m. I. k. 256—407. o.)

A külföldi élőképek eme vázlatos összefoglalása után térjünk át a magyar, illetve főképp pest-budai politikai kávéházak történetének rövid ismertetésére.

(Folytatjuk.)

Kávéházak és éttermek

kárpitos és diszitési

munkálatait legjutányosabban végzi

Reisz Jenő

kárpitos és diszító

Bpest, VII., Klauzál ucca 17. T.: 141-894

PASCHKA ÉS TÁRSA

NAP- ÉS ESŐVÉDŐ
PONYVASZERKEZETEK

GYORBJÁRATRA, ALÁTÁMASZTÁS NÉLKÜL
NAP- ÉS VIZÁLLÓ PONYVÁVAL

KERTEKBEN
TERRASZOKRA

· DIITALAN KÖLTSÉGVETÉS · OLCÓ ÁRAK · ELSŐRENDŰ MUNKA ·

TÖRV. VÉDVE. REFERENCIÁK A TÚLOLDALON.

Jogosulatlan tevékenységgel vádolják a Községi Élelmiszerüzemet a húsiparosok

Ipartestületi akció a közüzemi
tevékenység ellen

A fővárosi hentes és mészárosiparosok már hosszú ideje harcolnak a Községi Élelmiszer Üzem ellen. Ennek a harcnak az oka egzisztenciális kérdésekben keresendő, a súlyos üzleti viszonyok és egyre nagyobbodó közterhek alatt nyögő kisiparoság ugyanis nem bír versenyezni az olyan konkurenciával, amelyik különböző köztámogatásokat élvez és így nem egyenlő eszközökkel veszi fel a versenyt a vásárlóközönség kegyeiért.

A Községi Élelmiszer Üzem elleni háborúskodás már régen folyik, hol életrekelő, hol ellankadó erővel, de most, hogy a hentesek és mészárosok ipartestületei egyesültek, szokatlan élességgel indítottak rohamot a Községi Élelmiszer Üzem ellen. Külső formájában ez a háborúság egy panaszirat kiadásában nyilvánult meg, amelyet az Ipartestület a magyar társadalomhoz intézett a Községi Élelmiszer Üzem „közérdekellenes tevékenysége ügyében és megszüntetése érdekében.”

Ha üzletét, vállalatát eladni óhajtja,

vagy üzletet venni szándékozik,
bizalommal forduljon

SZEDERKÉNYI JÁNOS kizárólag szállodák, kávéházak, vendéglők és testvérüzemek adásvételi irodájához:
Budapest, XI., Horthy Miklós-út 72. szám., félemelet 3. Telefon: 456-023, diszkrét szakértelmű levezetés.

A panaszirat címlapján azt a megállapítást teszik a hentesek, hogy „a hatóságok üzleti tevékenysége a kollektívizmus, a Községi Élelmiszer Üzem létesítése és fenntartása csak Marx, Lenin és Bucharin teoriáival volna indokolható.” A továbbiakban azután visszapillantást vetnek a Községi Élelmiszer Üzem 17 esztendő múltjára, leszögezik, hogy már az alapítása sem történt szabályszerűen, de ezenfelül egészen más célok és rendeltetések szolgáltatásban alapították, mint ahogyan ma működik. Még annakidején ugyanis Bárczy István polgármester megállapította, hogy a Községi Élelmiszer Üzem végeredményében nem óhajt detailkereskedelemmel foglalkozni, ezzel szemben ma 52 fényesen berendezett, villanytranszparenszekkel reklámozott üzlet-helyiséget tart fenn, egyszóval olyanokat, amilyenekkel az önerejére utalt kisiparos nem tud versenyezni.

A panaszirat részletesen felsorolja a kisipar azon sérelmeit, amelyeket a Községi Élelmiszer Üzemtől szenvedtek. Így pl. elmondja, hogy a Községi Élelmiszer Üzem a kórházi szállításokat minden versenytárgyalás nélkül bonyolítja le. Ez a tevékenysége a Belügyminisztérium helyeslésével sem találkozik, mert hiszen egy miniszteri leirat még 1933-ban kimondotta, hogy bizonyos esetekben a magánkereskedelemtől kell egyes élelmicikkeket a kórházaknak beszerezni.

Panaszolják a hentesek és mészárosok, hogy a Községi Élelmiszer Üzem egész sor kivételes elbánásban részesül a város részéről. Klauzál-téri csarnokban például reflektorokkal világítja fülkáját, de ugyanakkor a Várház-körúti Csarnokban egy húsiparos számára még csak egy fülke fölé helyezett lámpát sem engedélyeztek. A Garay-téri piacon a Községi Élelmiszer Üzem meleg hentesárut szolgálhat ki, mert gázvezeték és gázfűzője van. Ugyanezt a hentesek számára nem engedélyezték. A Hallertéri piacon a főváros a Községi Élelmiszer Üzemet valóságos üvegpalatában helyezte el. Ezzel szemben a húsiparosoknak csak nyomortanyához hasonló bódé jutott. A Lehel-téri piacon hasonló a helyzet.

Sérelmek és panaszok egész sorát ismerteti a hentesek beadványa, de talán legérdekesebb az a megállapítása, hogy abban az esetben, ha a Községi Élelmiszer Üzem megszűnne, mintegy 260—270 önálló kisegyszisztencia keletkezhetne és ugyanannyi húsiparos segéd kapna munkát és jutna kenyérhez.

A főváros iparos és kereskedőtársadalma kell, hogy megfelelő szimpátiával kísérje a Budapesti Hentesek és Mészárosok Ipartestülete mozgalmát. A helyzet ugyanis az, hogy ma minél több önálló kisegyszisztenciát kell létesíteni és nem lehet közületi feladat a kereseti lehetőségnek a kisemberektől való elvonása.

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávéízesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

Rendelet készül a mesterképző ipari tanfolyamokról

Az iparügyi minisztériumban rendelettervezetet készítettek a mesterképző ipari tanfolyamokról. A tanfolyamok célja a rendelettervezet szerint olyan szakemberek kiképzése a hazai ipar számára, akik a tanfolyamon végzett tanulmányaik alapján szakmájuk önálló művelőivé válnak.

Ennek a célnak megfelelően a mesterképző ipari tanfolyamok tananyaga a különböző iparágakhoz símul. A tanfolyam tartama legalább három hónap és az évről abban a szakában kell tartani, amelyben az illető ipar igénybevétele legkisebb. A tanfolyamra fel lehet venni azokat, akik a tanfolyamon tanított iparágak megfelelő hazai ipari szakiskola elvégzését szabályszerű végbizonyítvánnyal igazolják, továbbá az olyan iparossegédeket, akik tizenhét éves életévüket betöltötték és iparukat a tanidő befejezése után segédként minőségben valamely szakköznevelő műhelyben, vagy üzemben másfelől, illetve két éven át valóban gyakorolták és a felvételi vizsgálatot sikerrel letették.

Nem kell felvételi vizsgálatot tennie annak, aki legalább a polgári iskola vagy a középiskola negyedik osztályát elvégezte. A felvételi vizsga tárgyai: helyesírás, mennyiségtan, szabadkézi és mértani rajz. A tanfolyam végén záróvizsgálatot kell tenni. Ez három részből áll, még pedig valamely szakköznevelő munka rajzának és költségvetésének önálló elkészítéséből és végül a vizsgázó általános szakismereteinek megállapításából. Záróvizsgálatot csak az tehet, aki a mesterképző ipari tanfolyamot elvégezte.

Aki kamatmentes kölcsönt ad vevőinek, tisztességtelen versenyt követ el

Érdekes kuriai ítélet

Érdekes ítéletet hozott a Kúria Ternovszkytanácsa abban a tisztességtelen versenyperben, amelyet Vig Györgyné szikvízgyáros indított az Artesia budapesti vendéglősök szikvíz- és pezsgóitalok gyár Rt. ellen.

Az elmúlt évben Vigné arról szerzett tudomást, hogy az Artesia ügynökei sorra látogatták azokat a vendéglősöket, kávéházakat, fűszerkereskedőket, akik eddig Vigné-től vásároltak és rá akarták venni őket, hogy azontúl az Artesia szikvizet vásárolják. Vigné alkalmazottjai útján megtudta, hogy az Artesia ügynökei kamatmentes kölcsönt ígérnek, illetve több esetben adtak is azoknak, akik Vigéktől vásároltak szikvizet. Azt is meghallotta Vigné, hogy az Artesia a tőle el-

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

Fűzfotelek (terraszra) új P. 4.80

Márványasztalok, székek, billiárdasztalok, alpacca, üveg- és porcellánáru, használtan is legolcsóbban:

FRIED, Király ucca 44
KÖLCSÖNZÉS!

hódított vevőknek önköltségi áron, sőt egyes esetekben még azon alul adta a szikvizet.

A törvényszék megállapította a tisztességtelen versenyt és annak abbahagyására kötelezte az Artesiát.

A Kúria Ternovszky-tanácsa a végső fokon most kötelezte az Artesiát esetenként kiszabandó pénzbírság terhe mellett arra, hogy a panasz tárgyává tett cselekményét hagyja abba.

Az ítélet érdekes indokolása szerint kamatmentes kölcsön nyújtásával az Artesia tulajdonképpen ajándékot adott a kamat erejéig a vevőinek. Ez pedig tisztességtelen versenycselekmény.

A szikvíznek áron alul való árusítását pedig azért tiltotta meg a Kúria, mert bár a versenytársaknál olcsóbban való árusítás nem tilos, de tiltottá válik akkor, ha ez olyan árakon történik, amely az önköltségi árat nem haladja meg, vagy annak alatta marad.

Az ilyen áron való árusítás ellentétben áll a haszonra törekvő észszerű gazdálkodás elveivel — hangzik az ítélet — és annál fogva, hogy az ilyen árakkal az üzlet folytatását megbénító veszteségek nélkül lehetetlen versenyezni: a szakmabeli versenytársak megkárosítására, sőt gazdasági létük tönkretételére is alkalmas.

FIGYELMEZTETÉS!

Felhívjuk ipartestületünk tagjainak figyelmét arra a körülményre, hogy a 112.981—1932. K. M. számú rendelet szerint az Ipartestület vezetősége minden egyes esetben köteles a kihágási eljárást megindítani azon iparosok ellen, akik segédeknek az ipartestületnél való ki- és bejelentését az 1884: XVII. tc.-ben megadott időn túl elmulasztják. Ennek folytán nyomatékosan kérjük az Ipartestület t. tagjait, hogy a segédek és egyéb alkalmazottak be- és kijelentését a belépés, illetve kilépés napjától számított 8 napon belül feltétlenül és minden körülmények között teljesítsék az ipartestületnél.

Egyhuzamúság, jogvesztés és megosztás a szabadságnál

Idetartozó kérdéssel gyakran keresik fel lapunkat a vidékről is, ezért itt összefoglaljuk a fontosabb tudnivalókat.

Egyhuzamúság.

A 27. §. 1. p. szerint ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat kell. Ha ez hosszabb időre megszakad, úgy elvesz az igény.

A megtúrt megszakítások, amelyek nem járnak jogvesztéssel, ezek:

a) 90 nap határában belül:

ha betegség, baleset, katonai szolgálat vagy az igénylőnek személyén kívül eső körülmény okozta a megszakítást, más szóval, ha nem ő idézte elő az okot.

b) 14 napon belül eső megszakítás,

A jelszó: Olcsóság!

A kereskedő nem fárad hiába annál az árunál, amely oly olcsó és mégis elsőrendű minőségű, mint a valódi „Franck” kávépótlék, a kiváló kávézesítő!

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa ucca 55.
TELEFON: 140-629

Új és használt teljes KÁVÉHÁZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
E L A D Á S - V É T E L

ha az igénylő egyéni vagy családi életében fel-
merült egyéb körülmény folytán, de önhibáján kívül
kényszerült a műhelytől, üzlettől távolmaradni,

c) egy esztendőn belül eső megszakítás,

ha az az első évi folytonos szolgálat után állott
elő, vagy ha szolgálata katonai bevonulás miatt szak-
adt meg.

Üzletátruházás.

Az új főnök keze alatt továbbdolgozók ideje
tovább számítódik.

*

A tanoncidő nem számít a szolgálati időbe.

Szabadság megosztása.

A szabadság osztatlanul egyszerre jár, de meg-
egyezőssel két részre is osztható, úgy, hogy egyik
rész legalább 2 napos.

Nem kell megegyezés, ha az üzlet természete
miatt csak megosztva utalható ki.

Nyárra, az ápr. 1. és okt. 30. közti időre kell
esnie, ha az üzlet helyzete ezt megengedi.

Mindezt két héttel előbb kell közölni, hogy az
igénylő készülhessen rá.

Jogvesztés.

Erről a rendelet csak a 35 §-ban szól. Itt a főnöki
felmondásról van szó.

Ebből a §-ból ez következik:

Elveszti az alkalmazott szabadságra való igényét,
ha a felmondásra (és természetesen az azonnali el-
bocsátásra) okot adott.

*

A §. t. i. azt mondja, ha a munkásnak a főnök
mond fel azonnali elbocsátásra alapot adó ok
nélkül, akkor a szabadság legkésőbb a felmondás
alatt jár.

Vagyis a felmondási idő alatt megfelelő időn ke-
resztül nem kell szolgálatot teljesíteni.

*

Megjegyezzük, hogy a francia törvény, amely
szociális tartalmában még ennél is messzibbre megy,
az érdemtelenséget szigorubb, pontosabb mérlegen
méri, amikor kimondja, hogy:

**Ha az alkalmazott maga hagyja el főnökét még
a szabadság igénylése, kivétele előtt, elveszti
szabadságra való igényét minden irányban.**

Ez annyit jelent, hogy a szolgálati viszonyt meg-
szakító alkalmazott nem érdemli meg a szabadságot.

Ugyanez a szabály nálunk a végkielégítés tár-
gyában.

Dr. Dóczi Sámuel.

*

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1-213-85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

H I R E K

Halálozás. *Katona Géza*, volt kávéháztulajdonos
ipartársulatunk választmányának sok éven át volt ér-
demes tagja, július 25.-én 71. éves korában meghalt.
Az egykori érdemes kartárs temetése július 27.-én
folyt le általános részvét mellett a rákoskereszturi új
köztemetőben. A végtisztességen a kartársak nevében
Mészáros Győző, ipartestületünk elnöke mondott a
ravatálnál nagy hatású és megindító búcsúbeszédet.
A ravatara ipartestületünk koszorút helyezett. Halálát
özvegye és három férjes lánya gyászolja.

Haláleset. *Özv. Steiner Ignáczné sz. Herczog Jan-
ka*, Steiner József kartársunk édesanyja folyó évi ju-
lius hó 9.-én 70 éves korában elhunyt. Temetése ju-
lius 11.-én ment végbe általános részvét mellett.

Jön a kézműveskamara Amióta Imrédy minisz-
terelnök felvetette a kamarai reform kérdését, a ke-
reskedelmi és ipari érdekképviseletek körében rend-
kívüli érdeklődéssel várják a tervezett reform alap-
vető elgondolását és intézkedéseit. A kereskedelmi
és ipari minisztériumok már hozzákezdtek az alap-
elvek tisztázásához. A kereskedelem és ipar mai tör-
vényes érdekképviseleteinek, a budapesti és vidéki
kamaráknak eddigi szervezete megváltozik. Ezekben
a kamarákban a gyáriparnak, a pénzügyintézeteknek
voltak ugyan képviselői, de ezek az utóbbi érdekel-
ségek ügyeik megvédésére sohasem a kamarákat, ha-
nem a maguk érdekszerveit használták fel. A mai ke-
reskedelmi és iparkamarákat előreláthatóan úgy ala-
kítják át, hogy ezek legyenek a több kuriába osztott
kereskedelem kamarái. A kisipar kamarájává az
Ipartestületek Országos Központját, az IPOK-ot szer-
veznék át: ennek már amugyis félhivatalos jellege
van. A GyOSz-ból a gyáripari, a TÉBE-ből a pénz-
intézeti és a BIOSz-ból a biztosítóiintézeti kamarák
alakulnak.

A Szegedi Ipari Vásár köszönete lapunknak. A
Szegedi Ipari Vásár intézőbizottsága a következő kö-
szönő levelet intézte lapunk szerkesztőségéhez: „A
jubiláris X. Szegedi Ipari Vásár befejezése alkalmá-
ból kedves köteletségünknek tartjuk, hogy mindenek-
előtt a tek. Szerkesztőségnek hálás köszönetet mond-
junk azért a megértő támogatásért, amelyben a Sze-

Salgó gőzmosógymár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben.
VI., Vörösmarty uca 54. - Telefon: 1-162-86
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás.

gedi Ipari Vásárt részesíteni szívesek voltak. Csak a legnagyobb meghatottsággal tudunk gondolni a magyar sajtóra, közöttük a tek. Szerkesztőségre, hogy akkor, amikor a legnagyobb volt a szükségünk arra, hogy a sajtó nyilvánosságán keresztül érezzük a lelkesítő lelkesedést, a tek. Szerkesztőség mellénk állott és támogatta közérdekű főrekvésünket. Amikor ezért külön hálás köszönetet mondunk, egyben tisztelettel kérjük, kegyeskedjenek jóakarataikat és támogató szeretetüket számunkra a jövőre is megtartani."

Márkázni fogják az elsőrendű élelmicikkeket. A főváros vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézete évekre menő megfigyelések alapján arra a megállapításra jutott, hogy a főfogyasztási élelmicikkeknél kívánatos lenne a márkázás, mely biztosítékot szolgáltatna arra, hogy a fogyasztók asztalára nem kerül egészségre ártalmas cikk. Éppen ezért az intézet ily irányú javaslattal fordult a földművelésügyi minisztériumhoz, ahol nagy megértéssel fogadták a tervet és valószínűleg rövidesen létrejön egy rendelet, mely majd kimondja az elsőrendű élelmicikkekre márkázási kötelezettséget. A fővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetnek a márkázásra vonatkozó tervezete egyébként foglalkoztatja az Országos Közegészségügyi Intézetet is, mely hónapokra terjedő statisztikai adatok alapján kimutatja, hogy az ételmérgezések száma mennyire emelkedett. A fővárosi hatóságok máris elhatározták, hogy fokozott szigorúsággal ellenőriztetik az élelmiszereiket és főként nyáron az alkalmi fagyaltkészítő eukrászüzemeket.

Szerkesztőváltás. Ballai Károly, a „Magyar Szállodás és Vendéglős“ kitűnő szerkesztője, egészségi állapotára való tekintettel, a szerkesztői tisztség alól felmentését kérte a lapkiadó Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületétől. A sajtóbizottság javaslatára a testület előljárósága kérelmét teljesítette és a szerkesztői teendőket alól való felmentésével egyidejűleg szerkesztőnek Tábori Kornélt választotta meg. Ballai Károly szerkesztő, mint főszerkesztő szerepel tovább a lapon.

Csökkenett a világ kakaókereskedelme az 1937-ik évben. Ideiglenes adatok szerint a kakaónak mind a kivitele, mind a behozatala az 1937-ik évben az 1936-ik évhez képest esőkettenést mutat. A 11 legfontosabb és hozzá még néhány kevésbé jelentékeny állam behozatala 1937-ben 623.000 tonna volt, szemben az 1936-ik év 698.000 tonnájával. A tizenkét legfontosabb behozatali állam összehozatala 1937-ben 585 ezer tonna volt, szemben az 1936-ik év 649.000 tonnájával. Az afrikai Aranypart bennszülötteinek sztrájkja folytán a kakaóárak még tovább estek. A sztrájkot a brit kakaóvásárlók egyesülése idézte elő, amennyiben a kakaóbevásárlást egykézre akarták bízni. Az egyesülés azonban most október végéig lemondott arról, hogy tervét megvalósítsa. Addig is az állami vizsgálóbizottság meg fogja tenni a jelentését.

Hűtőberendezések Fagyaltgépek

minden célra — minden nagyságban
Magyar Felvonó és Gépgyár R.-T.
WERTHEIM
F. és Tea Utóda - Hűtőgéposztály
Budapest, VI., Lehel uca 12. Telefon: 498-691.

Ezidőszerint az Aranypart kakaókészlete 245.000 tonnára becsülük.

A kék margarin. Nálunk is, de még nagyobb mértékben a külföldön, nagyon gyakori dolog, hogy a vaját margarinnal hamisítják, ami természetesen az ez ellen való védekezés szükségét diktálja, minthogy a margarin tápláléérték tekintetében közel sem jön a vajhoz. Az angol tejértékesítő tanács értekezletén az az indítvánnyal álltak elő, hogy a vajhamisítás megakadályozására tegyék kötelezővé a margarinnak kék színre való festését, úgy, hogy csak ilyen kék margarin kerülhet forgalomba. A tejértékesítő tanács az indítványt magáévá tette. Hogy erre a célra miért éppen kék színt választották, nem tudjuk. Ugy látjuk, ez a kedvenc színük. Mindenesetre el kell készülni rá, hogy világszerte, tehát nálunk is a jövőben már csak kékre festett margarin kerülhet forgalomba. Jó ég, mi mindent lesz alkalmunk akkor tapasztalni, ha a finom és olcsó süteményeken, melyek állítólag „tisztá teavajjal készülnek“, átüt a margarin kéksége! (Magyar Iparfelügyelő)

Színes kenyereket hoztak forgalomba Angliában. A hajfestés, körömfestés, szemfestés stb. divatja az élelmiszerekre is áttért: Angliában az ötórás teaközön színes kenyeret szolgálnak fel a vendégeknek. Egyes hotelek és éttermek az eddig szokásos fehér és barna kenyéren kívül, piros és zöld kenyeret tesznek az asztalokra. Így hát a vendégek, főként, a hölgyek ruhájuk színének megfelelő kenyérszeleteket választhattak a teázáshoz. A színes kenyeret egy nagy manchesteri élelmiszeripari cég hozza forgalomba, amelyet már is elhalmoznak megrendelésekkel a szálloda és étteremtulajdonosok. A színes kenyér voltaképpen a fasütemények egyik fajtája. Speciális élelmiszerfestékekkel és dzsemekkel keverik a tésztaját és így színezik. A málnadzsemmel kevert kenyér zöld, az eperdzsemmel kevert pedig pirosszínű lesz.

Tanonc az iskolamulasztásért büntetőjogi felelősségre nem vonható. A Kihágási Tanács 4507—1937. kih. sz. alatt hozott ítéletével a cipésztanonc terhellet iskolamulasztásai miatt az 1922:XII. t. c. 94. és 128. §-ai alapján emelt vád és annak jogkövetkezményei alól felmentette a következő megokolással: „A Kihágási Tanács terhellet a kihágás vádjá alól felmentette, mert az elsőfoku rendőri büntetőbírószék törvényt sértett. amidőn a vád tárgyává tett tanonciskolai mulasztások miatt magát a tanoncot vont felelősségre és büntette. holott a felhívott törvényszakaszok értelmében a tanonc iskolamulasztásáért csak a munkaadót, vagy a törvényes képviselőt lehet felelősségre vonni.“

TIVOLI mustár, málna, citrom,
narancs-szörp, ketchup
Worcestershire halkonzervek
GOTTLIEB GYÁRTMÁNY
TELEFON: 296-702.

A tanviszony megszűnte után a munkaadó nem felelős a tanoncnak iskolába be nem iratása miatt. A Kihágási Tanács 7280—1936. kih. sz. alatt hozott ítéletével az 1922:XII. t. e. 94. §-ába ütköző kihágással vádolt iparost kivételes jogorvoslat alapján felmentette a következő megokolással: „A Kihágási Tanács elítélte a kihágás vádját alól felmentette, mert a jogerős másodfokú ítélet törvénysértő. Az elítélt által bemutatott tanoncszerződésből ugyanis megállapítható, hogy elítélt és tanonca közt a vádeselekmény időpontjában a tanviszony már nem állott fenn, mert azt 1935. augusztus 29-én az ipartestület előtt felbontották. A tanviszony megszűntével megszűnik a munkaadónak a tanonccal szemben fennálló iskoláztatási kötelezettsége is, minél fogva terheltet a vele szerződésben már nem álló tanoncskolába való be nem iratása miatt felelősségre vonni nem lehet.”

Csökken a húsfogyasztás. A meleg időjárás miatt a húsfogyasztás országsszerte csökken. Ezzel kapcsolatosan az árak általában néhány fillérrel estek. Az elmúlt héten egyedül a hús- és zsirsértés ára emelkedett néhány fillérrel. A fiumei szarvasmarhavásáron az árak az egész vonalon 12—15 centlisimóval emelkedtek. A kivétel éppen a nagy meleg miatt igen lassan halad. Külföldi piacaink kereslete alábbhagyott. Az elmúlt héten a bécsi sertésvásáron a felhajtott magyar sertések általában 2—4 pfenninggel keltek el olcsóbban az előző vásár árainál.

Először a bányászatban lép életbe a családi munkabér. 1939 január 1-én életbe lép a családi munkabérrendszer Magyarországon. Illetékes körökben erre vonatkozó számítások folytak már és eldöntötték, hogy nem az OTI keretében történik a kérdés megoldása, hanem francia mintára külön munkabérkiegészítő pénztárak keretében. Egyelőre még nem készül el hivatalos tervezet és az iparral sem folytak még erre vonatkozó tárgyalások. Az iparügyi minisztérium illetékes osztálya most foglalkozik a kérdés tanulmányozásával. Valószínű, hogy a családi munkabérrendszer nem egyszerre lép érvénybe az egész ipar területén, hanem először a bányászatban valósítják meg. Ebben az ágazatban különben külön családi munkabérkiegészítő pénztár létesítésére kerül a sor. Az ipar egyéb területén ugyancsak külön pénztár dolgozik majd, amelynek működése előreláthatóan csak később kezdődik meg. Tehát még egy tehetetlen.

Érdekképviseltek a légvédelemért. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara átiratot intézett a Baross Szövetséghez, az OMKE-hez és a többi szakmai szabadérdekképviseltekhez, hogy indítsanak mozgalmat a légvédelem támogatására. A felhívás vázolja azokat a körülményeket, amelyek világszerte arra in-

Springut Henrik lojás- utóda Ofner Márton nagykereskedő

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál uca 10. — Tel.: 1-217-54.

ditották az ipart és kereskedelmet, hogy a légvédelem nagyfonosságú feladatainak eleget tegyenek. A felhívás utasítja az érdekképviselőket, hogy az ország iparossága és kereskedelme indítsa meg a légvédelmi készülődéseket, annál is inkább, mert hiszen ma már mindenütt elsőrendű feladatnak tekintik, hogy esetleges háború esetén az országok ipara és kereskedelme megfelelő légvédelemben részesüljön. A felhívás arra kéri a kereskedőket és iparosokat, hogy a légoltalom támogatására szánt összeget tekintsék biztosítási díjnak, mely egyúttal az egész nemzet biztonságának alátámasztását is jelenti.

Tervezet a nők és fiatalok munkájának szabályozásáról. Az iparügyi minisztérium a vállalatoknál alkalmazott nők és fiatalok foglalkoztatottságának szabályozására új törvénytervezetet készített. Nemzetközi egyezmény értelmében már esztendővel ezelőtt szabályozták a nők és fiatalok foglalkoztatottságát. Magyarország azonban a tervbevetett számos szociális újítás között ebben a vonatkozásban is teljesen új alapokon kívánja előbbrevinni ezt a fontos kérdést. A jövő hét elején a vegyészeti ipar, a vas- és gépipar, a textilipar és számos más iparág külön-külön megvitatta a törvénytervezetet, amely addigra eljut az összes érdekeltekhez.

Mozi — a kávéházban. A varsói Café Esplanadban újból megvalósult a kávéházi mozi. Így indult annak idején a mozi Budapesten is. A vendégek asztaloknál ülnek, előadás közben felszolgálják az ételt, italokat és szabad a dohányzás is. A varsói kávéházban csak hirdőket mutatnak be. Az egyesített kávéházi és hirdőmozit éjjel-nappal üzemben tartják. Egyébként a kávéházi mozi nálunk a film őskorában nemcsak a fővárosban volt divatban. Szombathelyen például harminc évvel ezelőtt nemcsak a mozikban, hanem két-három kávéházban is játszottak filmeket, mialatt a közönség feketekávéját fogyasztotta. Azóta változtak a viszonyok, de ugyancsak, időnként egy-egy eredeti ötlet vissza-visszatér.

Jön a családi bérrendszer. Junius 26-án ötven-ezer tisztviselői gazda jelenlétében vitéz Imrédy Béla miniszterelnök nagyhatású kormányprogramot adott Debrecenben. Ebben a szociális reformok során a miniszterelnök bejelentette, a családi bérrendszer megvalósítását és az arányos adóztatást.

Az ipari munkások 50%-ának bérét már szabályozták. Az iparügyi minisztérium most tette közzé a legkisebb munkabérnek és a maximális munkaidőnek megállapításaira vonatkozó statisztikáját, amely szerint a mai napig 110 legkisebb munkabérmegállapító bizottság működik. Eddig 120 bizottsági határozatot erősített meg az iparügyi miniszter és azok közül 91 határozat szabályozást is nyert. A fejlődést az bizonyítja legjobban, hogy míg az elmúlt költségvetési év végén az ipari munkásság 18 százalékanak

Gschwindt-féle

**Aqua vitae és egyéb likőr különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**

munkaideje és 20 százalékanak munkabére került rendezés alá, addig jelenleg az ipari munkásság 36 százalékanak munkaideje és 53 százalékanak munkabére nyert szabályozást.

Mennyi kenyéradót fizet a főváros lakossága?

A főváros polgármestere a közelmúltban elrendelte a Statisztikai Hivatal kebelében az ugynevezett piacutató intézet felállítását. Az intézet hathónapos működése után most adta ki első jelentését, mely malomipari vonatkozásban a következőket állapítja meg: „A gabona-, liszt- és kenyérrárak vizsgálatánál megállapította a piacutató intézet, hogy a lisztforgalmiadóváltás évi 7.2 millió pengővel terheli a fővárosi fogyasztást. Megállapította, hogy a pékipar bruttó jövedelme állandóan csökken.” Ehhez a megállapításhoz nem kell kommentár. Csupán azt említjük meg, hogy a főváros lakóinak ezt a horribilis teherviselését nem az érdekeltek állapították meg, hanem az egy hivatalos és hozzáértő szerv vizsgálatának megdönthetetlen eredménye.

A kávétermelés problémáját még mindig nem sikerült megoldani. A brazíliai kávétermelők ültetvényeiket nem hajandók csökkenteni, de még gyériteni sem s ezért van az, hogyha a termelést nem tizedeli meg valamilyen elemi csapás, a nem értékesíthető felesleget inkább tengerbe hányják, vagy elégetik. Így van ez különben már évszázadok óta a nem kimondottan közszükségleti cikkekkel. A tizennyolcadik század végén kezdődött tulajdonképpen ez a felesleg megsemmisítési rendszer. Akkoriban, ha Indiában több fűszer termelt és többet szállítottak Hollandiába, mint amennyit el lehetett adni, a kikötőben elégették. Egyes években többmillió hollandi forint értékű fahéjt és muskátliót semmisítettek meg. Az idén Brazília kávétermelését 24.5 millió zsákra becsülik az előző évi 25.6 millió zsákkal szemben. Így tehát 1.6 millió zsák értékesítésének gondjától mentesültek. A termés azonban még így is nagyobb az értékesíthető mennyiségnél. Brazília kormánya most mégis úgy határozott, hogy az ideai termésnek nem 30, hanem csak 15 százalékat semmisíti meg, mert az ideai kávé kitűnő minőségű. A nemzetközi kávépiac azonban a kávéfogyasztás további csökkenése miatt változatlanul vigasztalan. Az európai kikötőkben, főképpen pedig Hamburgban egyre halmozódnak a készletek. Május végén a kávékészlet 80 ezer zsákról 150 ezer zsákra emelkedett, de amilyen arányban növekedett a készlet, olyan arányban csökkent a vásárlási készség.

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.

CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS
PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÁRTYAGYÁRA,
B U D A P E S T.

Gyártelep és iroda:
X., Füzér-utca 37-39
Telefon 148 420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

ZWACK LIKÓRGYÁR elsőrangú gin-t, whisky-t, vermuthot, kész coctailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szives figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Kérjen coctail-receptet! Kecskeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében! Unicum versenyen kívül.

Kárpitozott butorok tisztítását a helyszínen, a bevonatok lebontása nélkül, egy egészen újkeletű eljárással végzi *Greguss István* műfestő és tisztítóüzeme, mely immár számos iparunkbeli üzletnek végzett az új eljárással teljes megelégedésre butortisztítást. Az új eljárást ajánljuk kartársaink figyelmébe. Érdeklődés: Telefon: 123—983.

Kávéházi, vendéglői berendezések és felszerelések vásárlásánál a mai gazdasági viszonyok mellett ipartársaink két tényezőt kell, hogy tekintetbe vegyenek: az *olcsó árat* és a *jó minőséget*. E szempontok figyelembevételével melegen ajánlhatjuk *Kalocsay Kálmán* aranyéremmel többszörösen kitüntetett fémnyomó, chromozó és galvanizálómester üzemét (VIII., Népszínház uca 27. Telefon: 139—030), mely raktáron tart teljes *kávéházi és vendéglői berendezéseket* és mindenfajta *kávéházi felszereléseket*, miket minden konkurenciát kibíró áron kínál fel ipartársainak.

Kalocsay Kálmán

új és használt üzletberendezések, sörpultok, székek, asztalok, kávéház-, vendéglő- és iroda felszerelések vétele és eladása. Saját fémnyomó, galvanizáló és chromozó üzem.

Budapest, VII. Népszínház-u. 27. Telefon 139-030.
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 2'50 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körut 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

Ipari és közigazgatási hírek

Kávéháztulajdonosok figyelmébe! Elsőrangú üzletvezető, volt kávé, mint gazdasági vezető, felíró, vagy hasonló bizalmi állást keres. Esetleg mint fizető pincér is elhelyezkedne. A legjobb referenciákkal. Címe a Kávésipartestületben megtudható. VIII., József körut 38.

Cukrászda ülő vendégei. Cukrászdában ülő vendégeknek tejes kávé kiszolgáltatható, de feketekávé nem. A cukrászdák hétköznapi (szombati) és vasárnapi zárórája egységesen van szabályozva és pedig májustól augusztus hónapig bezárólag éjjeli tizenegy órában (156.04—1926. B. M. sz. rend.) A nem tiltott szerencsejáték fogalma alá eső kártyajátékok, kártyapénz, vagy más címen fizetendő díj szedése nélkül is játszhatók.

Cukrásznak kávémérésre szóló iparengedélyt kell váltania, ha cukrászdájában feketekávékat akar kiszolgálni.

A teljes OTI-és MABI-járulék nem hárítható át a munkavállalóra. A munkavállaló beperelte munkaadóját, mert az OTI-járulékokat teljes egészében reá hárította át. A munkásbiztosítási bíróság előtt a munkaadó azzal védekezett, hogy írásos megállapodást

kötött erre a felperessel. A bíróság ezt a védekezést elutasította és a munkaadót a jogosulatlanul áthárított járulék visszafizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a megegyezés törvényellenes, mert a munkaadónak nincs joga az OTI-járulék teljes összegét a munkavállalóra áthárítani.

Hozzászámítható-e a kereset az elengedett fél járulékrész? Az OTI-nál üzemellenőrzés esetén a keresetbe számítják azt a fél járulékrészt, amelyet a munkaadó az alkalmazott keresetéből vont le. Most a Munkaügyi Felsőbíróság I. f. XVII. 4460—1937. szám alatt kimondotta, hogy nem lehet javadalmazásnak minősíteni azt a biztosítási járulékrészt, amelyet a biztosított helyett a munkaadó a sajátjából fizet meg és így ezt, mint javadalmazásrészt nem lehet a járulék vagy segély megállapításánál figyelembe venni.

Árjegyzék. Ha valamely vállalat árjegyzékét nagy mennyiségben oly módon terjeszti, mintha az a nyomtatvány időszaki lap volna, ez a cselekménye a vevőközönség megtévesztésére alkalmas és a Tvt. 2. §-ába ütközik. (K. IV. 883—1937.)

Tanszerekkel el nem látott tanonc iskolamulasztása. A kihágási Tanács 1932—1937. kih. sz. alatt felmentő ítéletet hozott a következő megokolással: „A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet felülbírálat alá vette és a terheltet a kihágás vádjától felmentette, mert az a tény, hogy terheltnek tanoncát tanszerek hiánya miatt az iskolából hazaküldték, a tanonc részéről iskolamulasztásnak illetve a munkaadó részéről az 1922:XII. t. c. 24. §-ában meghatározott iskolázatási kötelezettség megszegésének nem minősíthető. Ha a tanonc tanszerekkel nem is felszerelve, a munkaadót nem a tanonc hazaküldésével kell a tanszerek beszerzésére szorítani, hanem az 1922:XII. t. c. 116. §-ának harmadik bekezdésében megjelölt módon kell a tanonc tanszerekkel való felszerelését biztosítani.”

Az áruházak üzletkörének és üzletvitele módjának szabályozására kiadott rendelet helyes értelmezése. A fővárosi kerületi előljárók értekezlete felhívja az iparügyi előadók figyelmét arra, hogy a 33.430—1936. I. K. K. M. sz. rendelet helyes értelmezése tárgyában kiadott 17.127—1937. I. K. K. M. Sz. rendelet értelmében a fent említett I. K. K. M. rendelet ha-

Sós és édes, **ROPOGÓS** az idény süteményujdonsága

Készíti: **STEINER KEKSZGYÁR** Rendelés: Telefon: 14-19-85

tálya alá eső áruházakban a fagyaltnak árusítása még akkor is tilos, ha ennek árusítására az áruházakban folytatott valamely vendéglátó ipar (vendéglői, kávéházi, büffet stb.) gyakorlására jogosító iparjogosítvány egyébként jogot adna.

Felhívjuk továbbá az iparügyi előadók figyelmét arra is, hogy áruház elnevezést csak oly kereskedelmi vállalatnak szabad használnia, amelyik a fent hivatkozott rendelet 1. §-a értelmében áruház fogalma alá esik, mely szerint „áruház az a kereskedelmi vállalat, amelyben több kereskedelmi szakmának üzletkörébe tartozó s rendszerint külön üzletekben árusított árucikkek kerülnek közvetlen fogyasztók részére eladásra és amely vállalat a helyiség nagyságánál fogva a fogyasztó közönséget kiszolgáló helybeli üzletek átlagos mértékét lényegesen meghaladja.

A kávémérések üzleti berendezését illető korlátozások, melyek a 73590—1927. K. M. sz. rendeletben foglalják, mikép értelmezendők; a kávémérések mit árusíthatnak utcán át? 1. 2. A kávéméréseknek tilos minden olyan üzleti berendezést, vagy berendezési tárgyat tartani, mely a kávémérésnek fűszerkereskedés, csemeglekereskedés, illetve élelmiszerkereskedés jellegét adna. Ily berendezés például a fűszerkereskedők üzleti berendezéséhez tartozó fiókos fali szekrény, továbbá a pult, amelyen a vevő által vásárolt cikk csomagolás alá kerül, valamint állvány, mely kereskedelmi cikkek (méz, üdítő italok, hentesárúk, befőttök, cukrozott gyümölcsök stb.) elhelyezésére szolgál. Berendezési tárgy pl: üvegbúra, amely alá áru sajt stb. van elhelyezve. 3. Mérlegen és sonkavágógépen kívül főképpen árutartályok azok a berendezési tárgyak, amelyeket fűszer- és csemeglekereskedők, valamint kávémérések egyformán használnak, amelyek tehát kávémérőknek a vendégek által látogatott helyiségeiben nem tarthatók, illetve, ha elhelyezésük más módon nem lehetséges, spanyolfal mögé helyezendők. Ez alól kivethetők azokat a süteményeket tartalmazó tálcák, kosárcák, amelyek a kávémérők által kiszolgáltatható italokkal és ételekkel fogyasztatnak, amelyekből 1—1 a vendégasztalokon helyet foglalhat. 4. A 78.000—1923. K. M. számú rendelet 130. §-a szerint a kávémérések elkészített italok és ételek gyanánt kávé, csokoládét, kakót, forralt tejet, tejtermékek közül a körített liptóit, formázott vaját, teát, csáját, fagyaltot (ha ezt a kávémérő maga állítja elő) jegeskávé (ha az előző eset forog fenn), főtt tojást és tojásból készített ételeket, meleg hentesárut (tormáskolbászt és többi melegített kolbászfélét) a kávémérő által kevert üdítő italokat és az ezekkel rendszerint fogyasztott cukrász- és péksüteményeket mint a felsorolt italok és ételek kiegészítő részét árusíthatnak utcán át. Szem előtt tartandó a kávémérések utcán át árusíthatása kérdéséről érintő 15.516—1936. K. K. M. számú elvi határozat is, amely szerint a kávémérők iparuk körében fánk sütéssel is foglalkozhatnak és jogosultak a kávémérés üzletkörében előállított fánkot utcán át is árusítani, míg a más által előállított fánk csak az üzlethelyiségben való fogyasztásra szolgáltatható ki, de utcán át való árusítás nincs megengedve. (Soproni Kamara.)

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit
keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál

Budapest, VIII., József-körút 38

Telefon: 1—392—77. Saját pörkölt üzem

Koresmaüzletben elhelyezett tologolyós játékasztal használata rendőrhatalósági engedélyezés alá esik-e? 4277. A 184.300—1935. B. M. számú rendelet 1. §-a szerint a 64573—1901. B. M. sz. rendelet rendelkezéseit — értelemszerűen — az automata billiárdasztalokra is alkalmazni kell. A belügyminiszternek ez a rendelkezése nem hagy fenn kétséget abban az irányban, hogy az utóbb hivatkozott rendelet minden erőművi, vagy rugós szerkezetű játékra, amely pénzétét ellenében folyik, értelemszerűen alkalmazandó. Nem lehet tehát kétséges, hogy a tologolyós asztal ugyancsak rendőrhatalósági engedélyezés alá esik.

Az alkalmazotti minőségben végzett ipari munka. A Kihágási Tanács 5954—1937. kih. sz. alatt hozott III. fokú ítéletével egy részvénytársaság alkalmazottját, mint I. rendű terheltet, bádgosipar jogosulatlan gyakorlásának vádja, a részvénytársasági igazgatót, mint II. rendű terheltet a bűnsegédi bűnrészesség vádja alól felmentette a következő megokolással: „I. r. terheltet a kihágás vádja alól fel kellett menteni, mert nevezett — amint ez az eljárás adataiból megállapítható — az ügyben szereplő részvénytársaságnak állandó alkalmazottja, az alkalmazotti minőségben végzett munka pedig — amennyiben az alkalmaztatás állandó jellegű és nemcsak a kérdéses munka elvégzésének tartamára szól és nem az önálló vállalkozás leplezésére szolgál — iparüzésnek nem minősíthető.

Miután ekkép I. r. terhet részéről a jogosulatlan iparüzés nem állapítható meg, következőképpen nem lehet szó ennek a kihágásnak bűnsegédi bűnrészessé váló előmozdításáról sem, miért is II. r. terheltet az e címen emelt vád és jogkövetkezményei alól szintén fel kellett menteni. A Kihágási Tanács megjegyzi ezzel kapcsolatban, hogy II. r. terheltet még abban az esetben sem lehetett volna bűnsegédi bűnrészessé váló felőlősségre vonni, ha a munkát végző I. r. terhelt terhére a jogosulatlan iparüzés megállapítást nyert volna. A jogosulatlan iparüzővel dolgoztató magánegyént ugyanis a fennálló joggyakorlat értelmében büntetni nem lehet.

CORVINA

könyv- és papirkereskedés
VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 48
 Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!

Modern kölcsönkönyvtár

havi bér díj 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Mielőtt **tükörszükségletét**

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná

saját érdekében kérjen ajánlatot

TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓL

Népszínház-ucca 33. Telefon: 338-613
 Használt belga-tükrök nagy választékban

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbilller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovits

papírárugyár
 kávéházi, éttermi
 és cukrászati
 kellékek

**BUDAPEST,
 VII., SIP UCCA 4.**

Telefon: 142-531

DEKA
 TOLLFOGYAJÓ KÖLÖNLEGESSÉG
DELKA

Glasner Éde rt.

udvari szállító

sütő és tápszergyár

Budapest, V., Szt. István-krt. 6.

Telefon: 1-116-26.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
 cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV., Cserei-u. 14.

Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

Felelős kiadó: Dr. Gaál Endre.
 Lakása: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31.
 Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.
 Telefon: 138-170.

Ha szereti fehérműjét, mosasson a fehérmű gondozóba!

GÖZMOSÓ Speciális kelmefestő és vegytisztító vállalat. Kilós ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva Főüzlet: **Budapest, VIII. Baross utca 122.** Tel. hív.: 14-40-48
 Kilós ruhát lágyított vízzel clormentesen kezeljük